

Michael Connelly

De dichter

I

De dood is mijn vakgebied. Ik leef ervan. Ik heb er mijn reputatie als journalist op gebouwd. Ik ga ermee om met de toewijding en de zorgvuldigheid van een begrafenisondernemer: ernstig en meelevend in het bijzijn van de nabestaanden, een ervaren vakman wanneer ik alleen ben. Ik heb altijd gedacht dat het geheim van de omgang met de dood is dat je een zekere afstand moet bewaren. Daar moet je je aan houden. Laat hem niet te dichtbij komen.

Maar mijn leefregel bood geen bescherming. Toen die twee rechercheurs me kwamen vertellen wat er met Sean was gebeurd, overviel me al gauw een kille gevoelloosheid. Het was alsof ik achter het glas van een aquarium zat. Ik bewoog me zoals je je onder water beweegt – heen en weer, heen en weer – en keek naar de rest van de wereld door het glas. Op de achterbank van hun auto zag ik mijn ogen in de spiegel, die elke keer oplichtte als we langs een straatlantaarn reden. Ik herkende de in de verte starende blik die ik had gezien in de ogen van pas weduwe geworden vrouwen die ik door de jaren heen had geïnterviewd.

Ik kende maar één van de twee rechercheurs: Harold Wexler. Ik had hem een paar maanden eerder ontmoet in de Pints Of waar ik met Sean een borrel dronk. Ze waren collega's op Ernstige Delicten bij de recherche in Denver. Ik weet dat Sean hem Wex noemde. Dienders hebben altijd een bijnaam voor elkaar. Wexler werd Wex, Sean werd Mac. Dat schijnt een band te scheppen. Sommige bijnamen zijn niet vleierend, maar de betrokkenen klagen niet. Ik ken een rechercheur in Colorado Springs die Scoto heet en door de collega's Scroto wordt genoemd. Sommigen gaan zelfs zo ver dat ze hem Scrotum noemen, maar ik vermoed dat alleen zijn beste vrienden bij het korps dat ongestraft kunnen doen.

Wexler had de bouw van een kleine stier, sterk maar gedrongen. Een stem die na jaren het timbre van sigaretten en whiskey had. Een markante kop die altijd rood leek als ik hem zag. Ik weet dat hij Jim Beam met ijs dronk. Ik let altijd op wat rechercheurs drinken. Dat zegt veel over de man. Als ze whiskey puur drinken, denk ik altijd dat ze te vaak dingen hebben gezien die de meeste mensen in hun hele leven hoogstens één keer hoeven te zien. Sean dronk die avond Lite-bier, maar hij was nog jong. Hij was wel de chef, maar hij was zeker tien jaar jonger dan Wexler. Misschien zou hij tien jaar later zijn verdovingsmiddel ook koud en puur hebben gewild, zoals Wexler. Maar dat zal ik nu nooit weten.

Het grootste deel van de rit dacht ik terug aan die avond in de Pints Of. Niet dat er iets belangrijks was gebeurd. Gewoon een avondje met mijn broer en zijn collega's in de 'blauwe' kroeg. En het was de laatste keer dat we het gezellig hadden gehad, voor de komst van Theresa Lofton. Zodra ik aan haar dacht, was ik terug in het aquarium.

Maar in de ogenblikken waarin de werkelijkheid door het glas heen in mijn hart kon doordringen, voelde ik een groot, machteloos verdriet. Voor het eerst in mijn vierendertig jaar voelde ik me tot in mijn ziel verscheurd. Zelfs de dood van mijn zuster had me niet zo aangegrepen. Ik was destijds nog te jong om echt om Sarah te kunnen rouwen, of het verdriet te voelen om een onvoltooid leven. Nu rouwde ik omdat ik niet eens had geweten dat Sean zo dicht bij de afgrond stond. Hij dronk Lite-bier terwijl alle andere dienders die ik kende aan de whiskey met ijs waren.

Natuurlijk besepte ik ook dat zelfbeklag in dit verdriet een belangrijke rol speelde. Om de waarheid te zeggen was het al heel lang geleden dat we echt naar elkaar hadden geluisterd. We waren uit elkaar gegroeid. En elke keer als ik die waarheid onder ogen zag, begon de kringloop van mijn verdriet weer.

Mijn broer vertelde me een keer over de theorie van de limiet. Hij zei dat elke rechercheur bij Ernstige Delicten zijn limiet had, maar dat die onbekend bleef tot hij werd overschreden. Hij had het over lijken. Sean meende dat elke politieman maar een bepaald aantal lijken kon zien. Het getal verschilde van persoon tot persoon. Sommigen bereikten hun limiet al vroeg. Anderen konden

twintig jaar op ED zitten zonder in de buurt te komen. Maar er was een kritiek getal. En als dat was bereikt, was het afgelopen. Je vroeg overplaatsing naar een bureaufunctie, je nam ontslag, je deed iets. Want dan was je gewoon niet bestand tegen nog een lijk. Bleef je toch, ging je over je limiet heen, dan kreeg je ellende. Dan kon het gebeuren dat je een kogel inslikte. Zei Sean.

Ik besepte dat de andere, Ray St. Louis, iets tegen me had gezegd. Hij draaide zich om in zijn stoel om me aan te kijken. Hij was veel groter dan Wexler. Zelfs in het schemerige licht in de auto kon ik de oneffenheden in zijn pokdalige gezicht zien. Ik kende hem niet, maar ik had zijn collega's over hem horen praten en wist dat ze hem Big Dog noemden. Met Wexler vormde hij een klassiek koppel, vond ik, toen ik ze in de lounge van de *Rocky* zag wachten. Ze leken zo uit een oude politiefilm gestapt. Lange donkere overjassen, honden. De hele scène had in zwart-wit moeten zijn.

'Luister, Jack. Wij brengen haar op de hoogte, dat hoort bij ons werk. Maar we wilden jou er graag bij hebben om ons te helpen, zeg maar, misschien bij haar te blijven als het moeilijk wordt. Als ze iemand nodig heeft. Begrijp je?'

'Ja'

'Mooi, Jack.'

We waren op weg naar het huis van Sean. Niet de flat die hij met vier collega's in Denver deelde omdat hij officieel in Denver moest wonen. Zijn huis in Boulder, waar zijn vrouw, Riley, ons zou opendoen. Ik wist dat niemand haar op de hoogte zou hoeven brengen. Ze zou het weten zodra ze ons drieën zonder Sean voor de deur zag staan. Elke vrouw van een politieman zou het weten. Hun leven lang vrezden ze die dag en proberen zich ertegen te wapenen. Elke keer als er op de deur wordt geklopt, verwachten ze de boodschappers van de dood. Deze keer zouden ze er staan.

'Ze weet het natuurlijk direct,' zei ik.

'Waarschijnlijk wel,' zei Wexler. 'Ze weten het eigenlijk altijd.'

Ik besepte dat ze erop rekenden dat Riley bij het opendoen al zou weten wat er was gebeurd. Dat zou hun taak verlichten.

Ik liet mijn kin op mijn borst zakken en stak mijn vingers onder mijn bril om in de brug van mijn neus te knijpen. Ik bedacht dat ik een personage was geworden in een van mijn eigen verhalen, met

de uiterlijke verschijnselen van verdriet en rouw die ik met zo veel zorg bijeenzocht om een tweekoloms krantenbericht meer diepte te geven. Nu was ik zelf zo'n detail in het bericht.

Beschaamd dacht ik terug aan alle bezoeken die ik had gebracht aan een weduwe of de ouder van een dood kind. Of de broer van iemand die zelfmoord had gepleegd. Ja, zelfs bij zo iemand was ik langsgesgaan. Ik dacht niet dat er een vorm van dood was waarover ik niet had geschreven, waarbij ik me niet had opgedrongen aan een ander die er verdriet van had.

Wat ging er door u heen? Woorden waarop een verslaggever altijd kon terugvallen. Altijd de eerste vraag. Vaak minder direct gesteld, verhuld in woorden waaruit mededogen en begrip moest blijken, zonder dat ik die gevoelens ook echt had. Aan die harteloosheid had ik een souvenir overgehouden. Een dun wit litteken over mijn linkervang, net boven de grens van mijn baard. Het was toegebracht met de verlovingsring met diamant van een vrouw wier verloofde bij Breckenridge in een lawine was omgekomen. Ik stelde haar de oude vertrouwde vraag en ze reageerde met een backhand in mijn gezicht. In die tijd was ik net begonnen en meende dat me onrecht werd aangedaan. Nu draag ik het litteken met trots.

‘Zet hem maar even aan de kant,’ zei ik. ‘Ik moet kotsen.’

Met een ruk reed Wexler de vluchtstrook op. We slipten een eindje door over de ijzel, maar hij hield de wagen onder controle. Nog voordat we stilstonden, wilde ik het portier opendoen, maar mijn wanhopige pogingen bleven vruchteloos. Het was een dienstwagen, besefte ik, en achterin werden meestal verdachten en gedetineerden vervoerd. De bestuurder kon de achterportieren vergrendelen.

‘Het portier,’ zei ik gesmoord.

De wagen stond eindelijk stil en Wexler ontzekerde de deur. Ik deed hem open, leunde naar buiten en braakte in de vuile ijssmurrrie. Drie zware halen. Een halve minuut verroerde ik me niet en wachtte op meer, maar daar bleef het bij. Ik was leeg. Ik dacht na over de achterbank. Voor gevangenen en verdachten. Ik vermoedde dat ik nu allebei was. Verdachte omdat ik zijn broer was. En de gevangene van mijn eigen trots. Het vonnis zou natuurlijk levenslang zijn.

Door de fysieke opluchting na het omkeren van mijn maag ver-
vaagden die gedachten meteen weer. Behoedzaam stapte ik uit en
liep naar de rand van het asfalt, waar het licht van de passerende
auto's in bewegende regenbogen weerkaatste in het aangevoren
laagje op de februarisneeuw. Zo te zien waren we naast een weiland
gestopt, maar ik had geen idee waar. Ik had er niet op gelet of we al
dicht bij Boulder waren. Ik trok mijn handschoenen uit en zette
mijn bril af en stopte ze in mijn zak. Daarna hurkte ik en groef on-
der het vuile oppervlak naar waar de sneeuw wit en ongerept was.
Ik pakte twee handjes koud, schoon poeder en wreef ermee over
mijn gezicht tot het prikte. 'Gaat het weer?' vroeg St. Louis.

Hij was achter me aan gekomen met zijn stomme vraag. Het was
vergelijkbaar met *Wat ging er door u heen?* Ik negeerde hem.

'Rijden maar weer,' zei ik.

We stapten in en Wexler voegde zonder iets te zeggen weer in. Ik
zag het bord van de afslag Broomfield en wist dat we ongeveer hal-
verwege waren. Ik ben in Boulder opgegroeid en heb de vijftig kilo-
meter tussen Denver en Boulder talloze keren afgelegd, maar nu
had het een maanlandschap kunnen zijn.

Voor het eerst dacht ik aan mijn ouders en hun reactie. Ze zou-
den het stoïcijns opnemen, dacht ik. Zij waren door niets van hun
stuk te brengen. Ze praatten er niet over. Ze richtten hun aandacht
op de toekomst. Dat hadden ze met Sarah gedaan. Dat zouden ze
nu met Sean doen.

'Waarom heeft hij het gedaan?' vroeg ik na een paar minuten.
Wexler en St. Louis zeiden niets.

'Ik ben zijn broer. Zijn tweelingbroer, god nog aan toe.'

'Je bent ook van de pers,' zei St. Louis. 'We hebben je opgehaald
omdat we willen dat er familie bij Riley kan blijven, als ze daar be-
hoefte aan heeft. Je bent de enige...'

'Mijn broer heeft godverdomme zelfmoord gepleegd...'

Ik zei het te hard. Er klonk hysterie in door en dat had op de po-
litie een averechtse werking, wist ik. Zodra je begint te schreeuwen,
sluiten ze zich van je af. Ik dempte mijn stem.

'Ik vind dat ik het recht heb te weten wat er vandaag is gebeurd.
Ik ben hier godverdomme niet voor een verhaal. Jezus, jullie hoe-
ven toch niet...'

Ik schudde mijn hoofd en maakte mijn zin niet af. Aanhouden was zinloos, dacht ik. Ik staarde naar buiten en zag de eerste lichtjes van Boulder. Heel veel meer dan toen ik een kind was.

‘We weten niet waarom,’ zei Wexler na een halve minuut. ‘Echt niet. Ik weet alleen dat het gebeurt. Soms wordt het een diender te veel, met alle smerigheid die op hem afkomt. Misschien zag Mac er geen gat meer in. Wie zal het zeggen? Maar er wordt aan gewerkt. En als ze het te weten komen, kom ik het ook te weten. En dan laat ik het jou weten. Dat beloof ik je.’

‘Wie werkt eraan?’

‘De parkmensen hebben de zaak aan ons overgedragen. Interne Zaken werkt eraan.’

‘Waarom Interne Zaken? Die doen toch geen zelfmoorden?’

‘Normaal gesproken niet. Die zijn voor ons. Ernstige Delicten. Maar nu willen ze ons het onderzoek niet laten draaien omdat het om een van onze eigen mensen gaat. Tegengestelde belangen, weet je wel.’ Ernstige Delicten: moord en doodslag, roofovervallen, verkrachtingen, zelfmoorden. Ik vroeg me af wie er in de rapporten als slachtoffer van dit delict zou worden vermeld. Riley? Ik? Mijn ouders? Mijn broer?

‘Het was zeker vanwege Theresa Lofton?’ vroeg ik, al was het niet echt een vraag. Ik had geen behoefte aan een bevestiging of ontkenning. Ik zei alleen hardop wat volgens mij voor de hand lag.

‘We weten het niet, Jack,’ zei St. Louis. ‘Laten we het voorlopig daarop houden.’

De dood van Theresa Lofton was het soort moord dat de mensen tot nadenken stemt. Niet alleen in Denver, maar overall. Iedereen die erover hoorde of las moest wel even stilstaan bij de gewelddadige beelden die de moord opriep, en het misselijkmakende gevoel in de maagstreek.

De meeste moorden zijn oninteressant. Zo noemen we ze ook bij de krant. Het effect op anderen is beperkt en ze spreken maar kort tot de verbeelding. Oninteressante moorden krijgen een stukje op een binnenpagina. Ze worden begraven in de krant zoals de slachtoffers worden begraven in de grond.

Maar als een knappe studente in twee delen wordt aangetroffen in een tot dan toe vredige omgeving als Washington Park, is er

meestal geen ruimte genoeg in de krant voor de woorden die zoiets losmaakt. De moord op Theresa Lofton was geen oninteressante moord. Het was een magneet die verslaggevers uit het hele land aantrok. Theresa Lofton was het meisje dat in twee delen was teruggevonden. Dat maakte deze zaak bijzonder. Daar kwamen ze op af, uit New York en Chicago en Los Angeles: de televisie, de sensatiepers en de serieuze verslaggevers. Een week lang logeerden ze in hotels met roomservice, zwierven door de stad en over de campus van de Universiteit van Denver, stelden zinloze vragen en kregen zinloze antwoorden. Sommigen postten bij de crèche waar Lofton parttime had gewerkt of gingen naar Butte, waar ze vandaan kwam. Overall kregen ze hetzelfde te horen: dat Theresa Lofton paste in het meest exclusieve mediabeeld van allemaal: dat van het Amerikaanse Droommeisje.

Het was onvermijdelijk dat de moord op Theresa Lofton werd vergeleken met de Zwarte Dahlia-zaak van vijftig jaar geleden, in Los Angeles. Die zaak betrof een minder ideaal meisje dat op een braakliggend terrein was gevonden, ter hoogte van het middenrif in tweeën gehakt. In een sensatieprogramma op de tv werd Theresa Lofton de Witte Dahlia genoemd omdat ze was gevonden op een besneeuwd veld bij Lake Grasmere.

Het verhaal schreef zichzelf. Bijna twee weken lang bleef het prominent in het nieuws. Maar er volgde geen aanhouding en er waren andere misdrijven, andere brandhaarden waaraan de nationale media zich konden warmen. En ten slotte kreeg Theresa Lofton haar plaats tussen de oninteressante moorden. Ze werd begraven.

Al die tijd deed de politie in het algemeen, en mijn broer in het bijzonder, nauwelijks een mond open en wilde zelfs de bijzonderheid dat ze in twee delen was gevonden niet bevestigen. Het bericht was bij toeval in de wereld gebracht door een fotograaf bij de *Rocky*, Iggy Gomez. Hij was in het park om sfeerplaten te maken, waarmee de krant wordt gevuld als er weinig nieuws is, en stuitte zo bij toeval eerder dan andere verslaggevers of fotografen op de plaats delict. De politie had de patholoog en de forensische dienst telefonisch opgeroepen, omdat bekend was dat de *Rocky* en de *Post* de politiezender af luisterden. Gomez nam foto's van de twee baren die werden gebruikt om twee lijkenzakken af te voeren. Hij belde

de stadsredactie om te zeggen dat de politie met een tweezakker bezig was en dat de slachtoffers, aan het formaat van de zakken te zien, waarschijnlijk kinderen waren.

Later kreeg een politieverlaggever bij de *Rocky*, Van Jackson, van iemand op het pathologisch lab de grimmige waarheid te horen: dat een slachtoffer in twee delen was binnengebracht. Het verslag in de *Rocky* van de volgende ochtend werkte als een sirenenzang op de nationale media.

Mijn broer en zijn team bij ED gingen te werk alsof ze geen enkele verplichting voelden om het publiek op de hoogte te houden. Elke dag kwam de voorlichtingsdienst van de politie van Denver met een korte verklaring waarin stond dat het onderzoek werd voortgezet en dat er nog niemand was aangehouden. Als de pers aandrong, verklaarde de politietop te willen voorkomen dat de zaak in de media zou worden berecht, wat op zichzelf al een belachelijke verklaring was. Bij gebrek aan informatie deden de media wat ze in zulke gevallen altijd doen: ze begonnen hun eigen onderzoek en bombardeerden het lezende en kijkende publiek met niet ter zake doende details over het leven van het slachtoffer.

Maar bij de politie lekte vrijwel niets uit en buiten het hoofdbureau aan Delaware Street raakte nauwelijks iets bekend, zodat na enkele weken het mediaoffensief doodbloedde bij gebrek aan informatie.

Zelf schreef ik niet over Theresa Lofton. Ik wilde wel. Het was een verhaal zoals in onze stad niet vaak voorkomt en elke journalist zou er zijn tanden in willen zetten. Maar aanvankelijk werkte Van Jackson eraan met Laura Fitzgibbons, de onderwijsredacteur. Ik wist dat ik nog wel een kans zou krijgen als de politie er niet in slaagde de zaak op te helderen. Dus toen Jackson me in die eerste weken vroeg of ik via mijn broer iets te weten kon komen, al dan niet voor publicatie, zei ik dat het altijd te proberen was, maar ik deed niets. Ik wilde het verhaal zelf brengen en was niet van plan Jackson te helpen met behulp van mijn bron.

Eind januari, toen de zaak een maand oud was en geen nieuws meer, kwam ik in actie. En ging in de fout.

Op een ochtend zei ik tegen Greg Glenn, de chef van de stadsredactie, dat ik een overzichtsartikel over de zaak-Lofton wilde ma-

ken. Dat was mijn specialiteit. Overzichtsartikelen over opmerkelijke moorden in het Rocky Mountains-gebied. Zoals het journalistieke cliché luidt: achter de koppen zoeken naar het ware verhaal. Dus zei ik tegen Glenn dat ik een bijzondere bron had, omdat mijn eigen broer aan de zaak werkte en er alleen met mij over zou willen praten. Glenn aarzelde geen moment, de tijd en inspanning die Jackson al aan het verhaal had besteed was geen overweging. Dat wist ik van tevoren. Het enige dat voor hem telde was een verhaal dat de *Post* niet had. Ik liep zijn kamer uit met de opdracht in mijn zak.

Waar ik de fout in was gegaan, was dat ik tegen Glenn had gezegd dat ik een bron had voordat ik met mijn broer had gepraat. De volgende dag liep ik van de krant twee straten verder naar het bureau, waar ik met mijn broer zou lunchen in de kantine. Ik vertelde hem van mijn opdracht. Sean zei dat ik dan wel weer kon vertrekken.

‘Ga maar terug naar de krant, Jack. Ik kan je niet helpen.’

‘Waar heb je het over? Jij draait die zaak.’

‘Dat is zo, maar ik ga niet samenwerken met jou of iemand anders die erover wil schrijven. Ik heb de zaak in grote lijnen uiteengezet en meer hoeft ik niet te doen, dus daar blijft het bij.’

Hij staaarde naar de overkant van de kantine. Hij had de hinderlijke gewoonte je niet aan te kijken wanneer je het niet met hem eens was. Toen we nog klein waren, besprong ik hem als hij dat deed en gaf hem een stomp op zijn rug. Dat kon ik niet meer doen, al had ik het vaak gewild.

‘Sean, het is een goed verhaal. Je hoeft...’

‘Ik hoef helemaal niets en het kan me geen reet schelen wat het voor verhaal is. Het is een afgrijselijke zaak, Jack. Begrijp je? Ik kom er niet los van. En ik ga jou niet helpen om er je krant mee te verkopen.’

‘Doe niet zo moeilijk, man, ik ben schrijver. Kijk me aan. Het gaat me niet om de afzet van de krant. Het gaat me om het verhaal. De krant kan me geen barst schelen, dat weet je.’

Hij keek me eindelijk weer aan.

‘Nu weet je wat deze zaak voor mij betekent,’ zei hij.

Ik zweeg even en maakte aanstalten om een sigaret op te steken. Ik rookte nog maar een half pakje per dag en had wel zonder ge-